

DEPRESIVNÍ ÚVAHA NAD ZDÁNĹIVĚ DEPRESIVNÍ INSCENACÍ VČD

Povedlo se, moc se povedlo, ale co na to divák?

PARDUBICE – Je fascinující, jak dokážou autoři z britských ostrovů vystihnout každodenní a zdánlivě obyčejné problémy lidí, ale i jejich frustrace plynoucí z pocitu osamění či mající temný základ někde v minulosti.

Jsem i proto velmi rád, že Východočeské divadlo sáhlo po látce předního anglického dramatika Alana Ayckbourny s názvem *Intimní rizika* na veřejných místech a uvedlo ji v režii Petra Štindla v české premiéře.

Jde přitom o docela riskantní krok; autor je znám a v Česku dáván především prostřednictvím komediálního žánru, tentokrát však jde o do jisté míry depresivní záležitost, s níž se možná řada diváků, očekávajících v divadle především nenáročnou zábavu, lehce nevyrovná. Na pardubické scéně se Ayckbournovy hry v minulosti docela úspěšně zabydly, za všechny jmenujme *Z postele do postele*, *Ona není vadná!* či *Rodinný podnik*. Káva, podávaná v tomto případě, má ovšem zcela jinou chuť a sílu a některé sedačky zůstávají po pauze prázdné...

Šest postav, s nimiž se setkáváme na jevišti v Pavlem Kodedou zajímavě pojatém scénickém prostoru, prožívá paralelně své příběhy plné marnosti až zoufalství. Jejich životy zůstávají nenaplněny, i když se to nemusí na první pohled zdát. Každý muž i žena, jejichž problémy se docela rychle obnaží, přitom může mít naše sympatie. Určitě bychom jim rádi poradili, ale asi by to bylo zbytečné. Přijmout těžkosti života a pokusit se je překonat musí nakonec každý především sám, i když láska a přátelství mohou vše výrazně urychlit. Podstata Ayckbournovy hry však netkví v předávání prázdných frází, její pozitivum vidím zejména v přesném vystižení charakterů, jejich jedinečnosti i typičnosti, a ve snaze

Ze snímku je patrná zajímavě řešená scéna nové inscenace Východočeského divadla, jejímž autorem je Pavel Kodeda. A jsou na ní přítomni všichni herečtí představitelé, s výjimkou Jiřího Kalužného: Veronika Malá, Jan Musil, Karolína Šafránková, Martin Mejzlík, Josef Pejchal a Petra Janečková.
Foto: PETR ŠEDIVÝ

postihnout alespoň některé příčiny frustrací členů společnosti, jež je navenek zdánlivě bohatá a spokojená. Dramatik nepoužívá prvoplánový humor, jenž by se snad někdy i nabízel, jeho vtip (a není ho tu málo, jen je třeba trocha empatie) je velmi nenápadný a jemný. Čtyřiaosmdesátiletý autor, jenž má na kontě téměř devadesát dokončených her, toho zkrátka ví o životě více než dost a jen jako by chtěl podělit se o svá pozorování a dát najevo, o čem on přemýšlí, když přijde na současné lidi, vesměs kdesi vevnitř nešťastné.

Jenže právě to se může stát pro budoucnost velmi dobré inscenace, za jejíž přípravu nemám než slova obdivu a uznání, osudným. V Česku a pohříchu ještě více v našem městečku si raději budeme falešně a pokrytecky hlavně sami vůči sobě neustále a dokola namlouvat, že my žádné problémy nemáme, nás že se to netýká, že takhle vnitřní zhýčkanost a neschopnost řešit svůj osud je našim povahám vlastně cizí. A že se tudíž opravdu raději pobavíme a zasmějeme, aniž bychom u toho museli zapojit své mozky. Z obav, kam to

neupřímná společnost dopracovala, zase plyne moje frustrace, říkám otevřeně. Kéž bych se mýlil!

Mrzelo by mě totiž, kolik práce inscenátorů a výborných pardubických herců by přišlo vniveč. Karolína Šafránková, Josef Pejchal, Jan Musil, Martin Mejzlík, Veronika Malá a Petra Janečková interpretují pod Štindlovým vedením své postavy s odzbrojující přesvědčivostí, na sevřené ploše k nim poskytují svůj osobitý klíč a je jen a jen na divákoví, jak s tím naloží. Získali si mě všichni a znovu díky za takovéto herectví. Ono se to nezdá, ale právě tohle je mnohem obtížnější než kdejaký těžkotonážní velkodramatický patos. A čemu jsem obzvláště rád, je skutečnost, že se na scénu, respektive za ni, po delší době opět vrátil Jiří Kalužný, byt v divadle slyšíme naživo pouze jeho hlas. Těch několik replik určitě stojí za to; držím oblíbenému členovi souboru všechny palce.

Byl bych rád, kdyby se jedna z nejkvalitnějších věcí, kterou má Východočeské divadlo nyní k dispozici, udržela na programu co nejdéle. Život není toliko zábava.

ROMAN MARČÁK